

20 Ιανουαρίου 2023

Τί είναι Ὁρθοδοξία; (Γέρων Ἐφραίμ Φιλοθείτης Προηγούμενος Ἱ. Μ. Φιλοθέου)

[Ὁρθοδοξία και Ὁρθοπραξία / Ἅγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Γέρ. Εφραίμ Φιλοθείτης-Αριζονίτης / Θεολογία και Ζωή / Ὁρθόδοξη πίστη / Ὁρθοδοξία και Ὁρθοπραξία](#)

Ὁμιλία ΛΒ´. Ὁρθοδοξία• ἡ βασιλικὴ ὁδὸς τοῦ Εὐαγγελίου, σέλ. 468 (ἀποσπάσματα).

Είμαστε Ὀρθόδοξοι καὶ οὐσιαστικὰ δὲ γνωρίζουμε τὸ ὕψος, τὸ βάθος, τὸ πλάτος τῆς Ὀρθοδοξίας. Θὰ πρέπει νὰ τὴ δοῦμε σὲ ὅλη τὴν ἀγιότητά της.

Τί εἶναι Ὀρθοδοξία; Ὀρθοδοξία εἶναι ἡ ἀλήθεια, τὸ ὀρθὸ δόγμα περὶ τοῦ Θεοῦ, περὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ περὶ τοῦ κόσμου, ὅπως μᾶς τὴν ἔδωσε ὁ ἴδιος ὁ ἐνανθρωπήσας Θεὸς μὲ τὴν ὑπέροχη διδασκαλία Του, μὲ τὴν ἀγία ζωὴ Του καὶ μὲ τὴν λυτρωτικὴ θυσία Του, ὅπως τὴν διετύπωσε κατόπιν ἡ θεόπνευστη διάνοια καὶ καρδιὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὅπως τὴν «ζωντάνεψε» ὁ μαθητὴς τῆς ἀγάπης καὶ οἱ ἄλλοι Εὐαγγελιστὲς καὶ Ἀπόστολοι μὲ τὸ οὐράνιο φῶς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅπως τὴν παρέδωσαν καὶ σὲ μᾶς οἱ πνευματοκίνητοι Πατέρες τῆς Ἀλεξανδρείας, τῆς Κωνσταντινούπολης, τῆς Καππαδοκίας, τῆς Συρίας, τῆς Παλαιστίνης καὶ τοῦ Ἁγίου Ὅρους ἀργότερα.

Ὅλοι αὐτοί, ἀπὸ τὸν Ἱερὸ Πολύκαρπο, τὸν μαθητὴ τῶν Ἀποστόλων, μέχρι τὸν Ἅγιο Νικόδημο τὸν Ἁγιορείτη, ὁ ὁποῖος ἐκοιμήθη στὶς ἀρχὲς τοῦ (πρό)περασμένου αἰῶνα, μὲ τὴν σοφία τους καὶ τὴν ἀγιότητά τους, μὲ τὶς θυσίες καὶ τοὺς ἀγῶνες τους μᾶς παρέδωσαν τὴν παρακαταθήκη τῆς ὀρθῆς πίστεως καὶ ζωῆς, τὸν θησαυρὸ τῆς ὀρθόδοξης παράδοσης.

Ὁρθοδοξία εἶναι ἡ θαυμαστὴ ἐκείνη σύνθεση δόγματος καὶ ἡθους, θεωρίας καὶ πράξεως. Ὁρθοδοξία εἶναι ἀκόμα ἐκεῖνο, ποὺ διατύπωσαν ἐπισημότερα οἱ Σύνοδοι, τὰ οἰκουμενικὰ ἐκεῖνα εὐλογημένα συνέδρια τῆς ἀνὰ τὸν κόσμον Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Τότε οἱ θεοφόροι Πατέρες «ὄλην συγκροτήσαντες τὴν τῆς ψυχῆς ἐπιστήμην καὶ τῷ θεῷ Πνεύματι συνδιασκεψάμενοι» ἀπεφάνθησαν γιὰ τὰ μεγαλύτερα προβλήματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὸν πνευματικὸ ἄνθρωπο καὶ ἔθεσαν τὰ βάρη, τὰ θεμέλια τῆς πνευματικῆς ζωῆς, ποὺ εἶναι ὁ πραγματικὸς πνευματικὸς πολιτισμὸς.

Τὴν Ὁρθοδοξία ἐπισφράγισαν οἱ μάρτυρες ὅλων τῶν ἐποχῶν· ὅλη ἡ ἱερὴ στρατιὰ τῶν ἑκατομμυρίων ἡρώων καὶ ὁμολογητῶν, ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδιῶν, μὲ τὸ τίμιον αἷμα τους. Ἀπὸ τὰ ἀμφιθέατρα τῆς Ρώμης μέχρι τὰ στρατόπεδα τῆς Ρωσίας, ἀπέδειξαν, ὅτι ὁ χριστιανισμὸς δὲν εἶναι μία ἀπλὴ θεωρία ἀλλὰ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ· ὁ ὠραιότερος ἡρωισμὸς, ἡ νίκη κατὰ τῆς ὠμῆς βίας καὶ τῆς ὑλικῆς δύναμης, ἡ ἐπικράτηση καὶ ἡ βασιλεία τοῦ πνεύματος.

Ἦρθε κατόπιν νὰ ὑμνήσει τὴν Ὁρθοδοξία ἡ λατρεία, μὲ τὴν ὑπέροχη ποίηση καὶ τὴν ἐμπνευσμένη ὑμνογραφία της, ἡ ὁποία συνδυάζει τὸ φυσικὸ μὲ τὸ ὑπερφυσικόν, τὰ ἐγκόσμια μὲ τὰ ἐπουράνια, τὴν ἀτομικότητα μὲ τὴν κοινωνικότητα, τὴν οἰκειότητα καὶ τὸν βαθὺ σεβασμὸν, τὸ εὐληπτό καὶ τὸ μυστήριον.

Μέσα στὸν ναὸ, σὲ κάθε Λειτουργία, μέσα σὲ μία ἀτμόσφαιρα ἀνάτασης καὶ ἱερότητας, τελεῖται ἡ Θυσία τοῦ Θεανθρώπου, ὅπου συμμετέχουν ὅλοι οἱ πιστοί. Ἐκεῖ, ἐπίσης, ὑμνοῦνται καὶ προβάλλονται τὰ κατορθώματα τῶν γιγάντων τῆς πίστεως μὲ ἐπικεφαλῆς τοῦ χοροῦ αὐτοῦ τὴν Θεοτόκο Μαρία. Ἐκεῖ ἐξυμνεῖται τὸ δόγμα, ὄχι μόνο ὡς ἀληθινὸ ἀλλὰ καὶ ὡς ἀνταποκρινόμενον σὲ τὶς ἀνθρώπινες ἐφέσεις.

Ἀλλὰ καὶ τὸ ἰδανικόν, γιὰ τὸ ὁποῖο ἀγωνίσθηκε ὁ μοναχισμὸς, δὲν εἶναι διαφορετικὸ ἀπὸ τὸ νόημα τῆς Ὁρθοδοξίας. Κατὰ τοὺς εἰδικοὺς μελετητὲς, ὁ Ὁρθόδοξος μοναχισμὸς ὑπῆρξε ὁ πνευματικὸς στρατὸς, ὁ ὁποῖος ἀγωνίσθηκε γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας καὶ γιὰ τὴν τελείωση τοῦ ἀνθρώπου. Σκοπὸς τους ἦταν τὸ «μορφωθῆναι τὴν ψυχὴν τῆ ἀνακαινώσει τοῦ νοός».

Ἐδῶ, σ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ σημεῖο, εἶναι ἡ καρδιὰ τοῦ μοναχικοῦ πνεύματος, εἶναι ὁ σκοπὸς καὶ ἡ ἐπιτυχία τοῦ μοναχισμοῦ. Οἱ πνευματικοὶ ἀγῶνες τῶν ἀσκητῶν εἶναι οἱ νέοι ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες τοῦ πνεύματος. Ὁδηγοῦν τὸν ἄνθρωπο στὸν κατ' ἐξοχὴν φιλόσοφο βίον, στὴν θέωση. Ἡ πορεία τοῦ ἀσκητισμοῦ εἶναι πορεία ἐξαγνισμοῦ καὶ ἐπιστροφῆς πρὸς τὸ θεῖο.

Καὶ ὄχι μόνο στοὺς ἀσκητές ἀλλὰ καὶ σ' ὁλόκληρο τὸ χριστιανικὸ πλήρωμα, ἡ Ὁρθοδοξία μᾶς ἔδωσε τὸ νόημα τῆς ἀγιότητος. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ, ἐξύψωσε τὰ ἦθη τῆς κοινωνίας. Ἰδιαίτερα, τὸ βλέπουμε αὐτὸ στὴν κοινωνικὴ ἀντίληψη.

Ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι ἡ πορεία τοῦ ὁλοκληρωμένου ἀνθρώπου πρὸς τὸν Πλάστη του, πρὸς τὴν θέωση. Ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο στὴν πλήρη ἀνάπτυξή του ἐν τῷ Χριστῷ καὶ γιὰ τὸν Χριστό. Ἡ Ὁρθοδοξία δὲν εἶναι μόνο ἡ κατ' ἐξοχὴν θεολογία ἀλλὰ εἶναι συγχρόνως καὶ ἡ ἀληθινὴ ψυχολογία, ὁ γνήσιος ἀνθρωπισμὸς καὶ κοινωνισμὸς. Εἶναι ἓνα πολυέδρο διαμάντι, τὸ ὁποῖο ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρὲς παρουσιάζει νέες ἀντανεκλάσεις τῆς ἀλήθειας.

Ἄς γνωρίσουμε, λοιπόν, τὴν Ὁρθοδοξία μας. Ὅχι θεωρητικά. Ἄς τὴν αἰσθανθοῦμε καὶ ἄς τὴν ζήσουμε σὲ ὅλο τὸ βάθος καὶ τὸ πλάτος της. Ἔτσι μόνο, θὰ μπορούμε νὰ τὴν προβάλλουμε καὶ νὰ τὴν ἀξιοποιήσουμε.

Πανέμορφη Ὁρθοδοξία, αἱματοστόλιστη νύμφη τοῦ Χριστοῦ, ποτέ, ποτέ νὰ μὴ σὲ ἀρνηθοῦμε οἱ ἀνάξιοι, ἀλλὰ ἂν τὸ καλέσουν οἱ περιστάσεις καὶ οἱ καιροί, ἀξίωσέ μας, ὦ φίλη, γιὰ σὲ νὰ χύσουμε καὶ τὴν τελευταία ρανίδα τοῦ αἵματός μας. Ἀμήν.

Πηγή: agiazoni.gr